

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 października 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. B. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, wskazując, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 12558,31 zł, w tym:

1. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresu numerów deklaracji 01-39 za okres od lipca 2015 r. do lipca 2017 r. w kwocie 9807,89 zł

- odsetek za zwłokę 1705 zł,

- kosztów upomnienia o zł,

- kosztów egzekucyjnych o zł,

2. z tytułu składek na Fundusz Pracy w ramach zakresu numerów deklaracji 01-39 za okres od czerwca 2015 r. do lutego 2018 r. w kwocie 910,42 zł,

- odsetek za zwłokę 135 zł,

- - kosztów upomnienia o zł,

- kosztów egzekucyjnych o zł.

/decyzja w aktach ZUS k.5/.

J. B. odwołała się od powyższej decyzji wskazując, że w 2017 r. ZUS niesłusznie negował, że w okresie zwolnień lekarskich w latach 2015-2017 wykonywała działalność gospodarczą, argumentując, że nie wykonywała wówczas pracy osobiście, ale z pomocą osoby, z którą zawarła nieodpłatną umowę zlecenia, a jej celem było uzyskanie środków na bieżące utrzymanie jej firmy. Wyjaśniła, że odwołała się od wówczas od decyzji ZUS w wyniku czego Sąd umorzył należności odsetkowe, zobowiązując ją do spłaty należności głównej. Dodała, że opłaciła apelację po terminie przez co nie mogła w drugiej instancji dowodzić zasadności swojego odwołania. Zarzuciła nadto, że krzywdzące jest dla niej, że musi zwrócić ZUS zasiłek chorobowy za okres, w którym była chora (zwrot 15 listopada 2018 r. na konto ZUS), a także, że niesprawiedliwe jest, że musi opłacić za okres swojej choroby składki. Zaakcentowała, że zwolnienia lekarskie otrzymywała od lekarza w okresie choroby, przebywała na leczeniu szpitalnym i nie świadczyła pracy, zaś zasiłek chorobowy był jedynym źródłem utrzymania jej i córki, choć starczał jedynie na zakup leków. Dodała, że ZUS jeśli podejrzewał, że jej zwolnienia są fikcyjne winien był wówczas przeprowadzić bieżącą kontrolę, a weryfikowanie po kilku latach doprowadziła do tego, że prawdopodobnie nie będzie w stanie dalej utrzymywać prowadzonej działalności gospodarczej /odwołanie k. 3-4/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie /odpowiedź na odwołanie k. 6/.

Decyzją z 27 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. B. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, wskazując, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 3238,41 zł, w tym:

3. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresu numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2015 r. do sierpnia 2017 r. w kwocie 2543,80 zł

- odsetek za zwłokę 447 zł,

- kosztów upomnienia o zł,

- kosztów egzekucyjnych o zł,

4. z tytułu składek na Fundusz Pracy w ramach zakresu numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2015 r. do sierpnia 2018 r. w kwocie 228,61 zł,

- odsetek za zwłokę 19 zł,

- kosztów upomnienia o zł,

- kosztów egzekucyjnych o zł.

/decyzja w aktach ZUS k.7/.

Wnioskodawczyni uznała powyższą decyzję za krzywdzącą i złożyła od niej odwołanie, przytaczając tożsamą argumentację, jak w odwołaniu od decyzji z 10 października 2018 r. /odwołanie k. 3-4/ w aktach VIII U 423/19.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie /odpowiedź na odwołanie k. 6 w aktach VIII U 423/19/.

Postanowieniem z 11 marca 2019 r. Sąd Okręgowy połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy dotyczące odwołań od powyższych decyzji /k. 9 akt VIII U 423/19/.

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 3 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – I Oddział w Ł. pozbawił J. B. prawa do zasiłku chorobowego i jednocześnie zobowiązał ją do jego zwrotu za okres od 1 czerwca 2015 r. do 30 września 2015 r., od 1 grudnia 2015 r. do 9 grudnia 2015 r., od 15 grudnia 2015 r. do 30 stycznia 2016 r., od 1 kwietnia 2016 r. do 31 lipca 2016 r., od 1 grudnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r., od 1 maja 2017 r. do 31 lipca 2017 r. z powodu wykonania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy /niesporne/.

Odwołanie wnioskodawczyni złożone od powyższej decyzji prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z 21 lutego 2018 r., X U 17/18, zostało oddalone /niesporne/.

W dniu 29 sierpnia 2018 r. pozwany organ rentowy wystawił dla wnioskodawczyni zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy /zawiadomienie w aktach ZUS k. 2/.

Zawiadomienie to zostało doręczone odwołującej w dniu 5 września 2018 r. /zwrotne potwierdzenie odbioru – k 3 akt ZUS/.

W dniu 13 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie /zawiadomienie w aktach ZUS k. 4/.

Zostało ono doręczone odwołującej 24 września 2018 r. /z.p.o. w aktach ZUS k. 5/.

W związku z niezłożeniem przez wnioskodawczynię pisemnych wyjaśnień organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 10 października 2018 r. wskazując zadłużenie ubezpieczonej wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania tej decyzji za miesiące lipiec – wrzesień, grudzień 2015 r., styczeń, kwiecień – lipiec, grudzień 2016 r., styczeń, maj - lipiec 2017 r. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz z tytułu zadłużenia nieopłaconych składek na Fundusz Pracy za miesiące czerwiec – wrzesień, grudzień 2015 r., styczeń, kwiecień – lipiec, grudzień 2016 r., styczeń, maj-lipiec 2017 r., luty 2018 r. /decyzja w aktach ZUS k. 6/

W dniu 16 października 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił dla wnioskodawczyni zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy / zawiadomienie w aktach ZUS k. 2/.

Zostało ono doręczone odwołującej 12 października 2018 r. /z.p.o. w aktach ZUS k. 3/.

W dniu 14 listopada 2018 r. ZUS wystawił zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie /zawiadomienie w aktach ZUS k. 4/.

Zostało ono doręczone odwołującej 19 listopada 2018 r. /z.p.o. w aktach ZUS k. 5/.

W związku z niezłożeniem przez wnioskodawczynię pisemnych wyjaśnień, Zakład wydał zaskarżoną decyzję z 27 grudnia 2018 r. wskazując zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania tej decyzji z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za miesiące październik – listopad 2015 r., marzec, sierpień, listopad 2016 r., kwiecień, sierpień 2017 r., a także na Fundusz Pracy za miesiące październik – listopad 2015 r. marzec, sierpień, listopad 2016 r., kwiecień, sierpień 2017 r. /decyzja w aktach ZUS k. 6/ .

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych dokumentów.

Sąd pominął złożone przez skarżącą do akt zaświadczenia lekarskie, z których wynika, że była ona chora, albowiem kwestia wykonywania przez nią pracy w okresach orzeczonej niezdolności pracy była już przedmiotem oceny w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, prowadzonym w sprawie X U 17/18 i została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem tego Sądu z 21 lutego 2018 r.

Dodać należy, że wnioskodawczyni nie kwestionowała natomiast w toku postępowania wysokości jej zadłużenia stwierdzonego zaskarżonymi decyzjami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania podlegają oddaleniu.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.), daje także ustawa systemowa.

Zgodnie z treścią art. 6 ust 1 pkt 1 i 5 oraz art. 12 ust 1 i art. 13 ust 1 i 4 tej ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego rozwiązania dla pracowników oraz od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Po myśli art. 36 ust. 1 cytowanej ustawy, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą spoczywa na tej osobie (ust. 3).

Natomiast według brzmienia przepisu art. 17 w związku z art. 46 cytowanej ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Zgodnie zaś z art. 48 tej ustawy, jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolnionym, organ rentowy dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z

ostatnio złożonej deklaracji, bez uwzględnienia wypłaconych płatnikowi świadczeń, zawiadamiając go o tym; jeżeli po wymierzeniu składek z urzędu płatnik złoży deklarację rozliczeniową, organ rentowy koryguje wymiar składek do wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji z uwzględnieniem wykazanych w niej świadczeń.

Powyższe obowiązki płatnika, wynikają wprost z przepisów ustawy, nie ma zatem potrzeby nakładania na niego takiego obowiązku z drodże decyzji. Przepisy te mają charakter bezwzględnie obowiązujący.

W myśl zaś art. 32 cytowanej ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Natomiast w przypadku niewywiązania się przez płatnika składek ze swojego obowiązku, organ rentowy ma prawo do samodzielnego wydania stosownej decyzji ustalającej wysokość zaległych składek i wezwać do ich opłacenia a następnie do ściągnięcia ich w drodze egzekucji.

Podstawę prawną stanowi przepis art. 83 ust 1 ustawy systemowej, zgodnie z którym organ rentowy wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych; 2) przebiegu ubezpieczeń; 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek; 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek; 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych; 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie zaś z brzmieniem art. 23 ust 1 tej ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 roku, poz. 201).

Z kolei zgodnie z art. 31 ustawy do należności z tytułu składek, w tym składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. art. 26 i art. 29 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Organ rentowy wszczął z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, a następnie wydał zaskarżone decyzje z 10 października 2018 r. i z 27 grudnia 2018 r., określając kwotowo stan zadłużenia wnioskodawczyni w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Wnioskodawczyni kwestionując poprawność tych decyzji nie podnosiła żadnych zarzutów co do wysokości zadłużenia i naliczanych odsetek, a jedynie zarzuciła, że w okresach objętych tymi decyzjami była chora, akcentując, że osobiście nie wykonywała pracy w tym czasie w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Zarzuty skarżącej nie mogą być jednak uwzględnione.

W sprawie istotne jest, że prawomocną decyzją z 3 listopada 2017 r. pozbawiono ją prawa do zasiłku chorobowego i jednocześnie zobowiązano do jego zwrotu za wskazane w tej decyzji okresy z powodu wykonania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy.

Kwestia prawidłowości tej decyzji została przesądzona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z 21 lutego 2018 r. Zatem obecnie kwestionowanie prawidłowości przedmiotowej decyzji w żadnym wypadku nie mogło być ponownie analizowane w sytuacji.

Zgodnie z brzmieniem art. 365 § 1 k.p.c., prawomocne orzeczenie wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów objętych prejudycjalnym orzeczeniem

(wyrok SN z 12.07.2002 r., V CKN 1110/00, Lex nr 74492). Związanie orzeczeniem oznacza niedopuszczalność nie tylko dokonywania ustaleń sprzecznych z nim, ale nawet przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie (wyrok SN z 12.05.2011 r., I PK 193/10, Lex nr 852766). Moc wiążąca orzeczenia określona w art. 365 § 1 k.p.c. oznacza zatem, że dana kwestia prawna, która była przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie rozpoznawanej, kształtuje się tak jak to przyjęto we wcześniejszym prawomocnym orzeczeniu. Przesądzenie tej kwestii oznacza, że w późniejszym postępowaniu nie może być ona już ponownie badana, a zatem zachodzi konieczność ograniczenia dowodzenia faktów objętych prejudycjalnym orzeczeniem.

W związku z tym, że wnioskodawczyni nie przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego zgodnie z prawomocną decyzją ZUS z 3 listopada 2017 r. składki za sporne okresy są w pełni należne z uwagi na treść art. 18 ust. 10 w zw. z ust. 9 ustawy systemowej. Brak spełnienia tego obowiązku spowodował, że obecnie na koncie ubezpieczonej powstało zadłużenie ze wskazanych tytułów, które jest zobligowana uregulować.

Poza tym w sprawie niniejszej nie było sporu pomiędzy stronami, że za okresy objęte skarżonymi decyzjami na koncie wnioskodawczyni widnieje zadłużenie. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że obie skarżone decyzje są prawidłowe.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołania.

A.P.